

Vasaskolan

Plan mot kränkande behandling Vasaskolan F-6 Läsåret 2025/2026

Uppdragsgivare:

Innehållsförteckning

Begrepp	1
Lagstiftning	4
Utvärdering.....	5
Resultat, Analys och nya åtgärder.....	6
Beskrivning av ärenden.....	7
Analys.....	8
Nya åtgärder	10
Bilagor.....	4

1 Begrepp

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (trakasserier eller sexuella trakasserier) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan ske av både barn och vuxen. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller slag och sparkar. Kränkningar kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på nätet, till exempel på sociala medier.

Diskriminering är enligt diskrimineringslagen förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Direkt diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt, men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet, Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Individuella uttryck kan exempelvis yttra sig i våld, hot och verbala kränkningar, men också i mer svårupptäckta former som osynliggörande, uteslutning, segregering eller fördomsfulla och stereotypa uppfattningar om dem som upplevs som annorlunda.

Strukturella uttryck kan exempelvis handla om skolegregation, monokulturell rekrytering, etnocentrisk undervisning eller utestängande och hierarkiserande normer.

Bristande tillgänglighet är att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder).

Sexuella trakasserier: Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev. Instruktioner att diskriminering.

2 Lagstiftning

Definition av kränkande behandling: 6 kap. 3 § skollagen.

Planens giltighet

Planen gäller från 2025-08-31 och revideras senast 2026-09-30.

Ansvarig

Rektor är ansvarig för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare utvärderas.

Delaktighet

Genom klassråd, elevråd och fritidshemmets stormöten ges eleverna möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på innehållet i planen. Elever informeras om att de även informellt kan lämna synpunkter och förslag löpande via klasslärare/mentor, EHT (elevhälsoteam) och/eller rektor.

Vårdnadshavare får via plattformen unikum möjlighet att läsa igenom och lämna synpunkter på planen.

Personalen har deltagit i revidering av planen genom att delta i samtal och analys av planens olika delar.

Förankring av planen

Alla vuxna på skolan har ansvar för att tydligt visa att man tar avstånd från varje form av diskriminering och kränkande behandling och direkt ingripa vid minsta misstanke om missförhållanden. Utöver detta fördelas ansvaret enligt följande:

Rektors ansvar

- se till att all personal, alla elever, alla vårdnadshavare känner till innehållet i planen mot kränkande behandling upprätta, utvärdera och revidera planen mot kränkande behandling i samarbete med personal, barn/elever och vårdnadshavare
- se till att utredning görs och åtgärder vidtas om skolan får kännedom om kränkande behandling
- se till att det finns ett gemensamt system för dokumentation av anmäld/upptäckt kränkande behandling och de åtgärder som vidtas
- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling

All personals ansvar

- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt kränkande behandling
- bevaka att utredda fall, som man varit berörd av, följs upp
- berätta för elever var de ska vända sig för att få hjälp eller berätta om att han/hon blivit kränkt eller märkt att någon annan blivit det
- uppmuntra elever att berätta om missförhållanden

Elevers ansvar

- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling
- arbeta för att alla ska trivas på skolan/fritidshemmet
- påtala kränkande behandling som förekommer på skolan/fritidshemmet

3 Utvärdering

Planen mot kränkande behandling följs upp och utvärderas i slutet av vårterminen och revideras i början av höstterminen varje år. De aktiviteter och åtgärder som varit målet för föregående läsår utvärderas. Resultatet sammanställs för utvärdering och analys. Uppföljningen av den gamla planen och kartläggningar som gjorts under vårterminen ligger till grund för den nya planen. Rektor initierar arbetet med uppföljning och kartläggning. De planerade aktiviteterna utvärderas av elever och personal som genomför/deltar i aktiviteten.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan 2024/2025

Elever, skolledning och personal har varit delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan.

Ansvariga för att årets plan 2025/2026 utvärderas

Rektor är ansvarig för att årets plan utvärderas.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vid val av kartläggningsmetod bör följande beaktas:

- Hur ser det ut? Hur har det sett ut?
- Vad vill vi veta mer om? Vad har vi inte koll på? Otrygga platser.
- Hur ska vi få reda på det? (huret) Enkäter. Slumpvisa intervjuer, involvera elevrådet.

En gång per år genomförs en kommungemensam elevenkät i åk 5 där frågor gällande trygghet, trivsel och diskriminering kartläggs. Vidare görs trygghetsvandringar och observationer på raster och lektioner.

Hälsosamtal genomförs av skolsköterska i förskoleklass och åk 4, skolsociala utredningar av kurator görs vid behov, riktade enkäter samt analys av kränkande behandling i Incident/KB-process följs upp av likabehandlingsgruppen.

Områden som berörs i kartläggningen

Trygghet och studiero, delaktighet, inflytande, trivsel, kränkande behandling och diskriminering.

Elevernas delaktighet kartläggningen 2024/2025

Grundskola: Eleverna samtalar om mål och åtgärder på klassråden och elevrådet. Ordningsregler utvärderas klassvis i juni varje år. Fritidshem: Eleverna besvarar en enkät. Eleverna ges möjlighet att samtala om resultaten från enkäten på fritidshemmets samlingar.

4 Resultatet, analys och nya åtgärder av kartläggningen

	Aktivitet	Ansvarig	Resultat
Värdegrundsarbete	Normkritiskt förhållningssätt Skapa förutsättningar för kommunikation när inte talspråket räcker till.	All personal	I klasserna har lärarna målat upp konkreta situationer som använts som underlag för diskussioner kring hur vi bemöter varandra på ett respektfullt och hänsynsfullt sätt oavsett bakgrund och kön. Klasserna har jobbat med aktiviteter där alla känt sig behövda och kunnat delta utifrån sina egna förutsättningar. Elevhälsan har informerat vårdnadshavare och elever om kränkningar på nätet som sociala mediers roll i detta. Även temaveckan ”stopp min kropp” har planerats av elevhälsan. Likabehandlingsgruppen har haft temavecka kärlek för alla elever.
Ökade värden på miljö i fritidshemmets enkät	Bibehålla delade avdelningar i den utsträckning som är möjlig. Skapa aktiviteter efter anpassade efter ålder på avdelningarna. Erbjuda samarbetslekar som tränar elever från olika årskurser att samarbeta över åldersgränserna.	Lärare i fritidshem och lärarassistenter	Man har prioriterat att ha två avdelningar i gång så mycket som möjligt för att minska antalet barn och erbjuda flera aktiviteter som är åldersanpassade. Endast vid hög frånvaro har avdelningarna slagits ihop. Fritidshemmet har använt mycket bildstöd för tillgängligheten så att alla elever kan delta och förstå lekens premisser trots olika språk. Under året har fritids haft extra fokus på lagaktiviteter för att främja sammanhållningen mellan barnen och träna på samarbete. Aktiviteterna har främst ägt rum i idrottshallen, men några samarbetsaktiviteter har också varit under natur och samhälle samt skapande.
Minska antalet kränkningar	Bråka smartare och prata känslor i klassrummen. Likabehandlingen har ett fokus på förebyggande arbete med trygghetsvandringar och information i alla klasser.	All personal, materialet Bråka smartare arbetas med i varje årskurs	Sett till att elevantalet ökat har antalet kränkningar minskat gentemot föregående år. Alla årskurser har arbetat med materialet vilket innebär att eleverna haft möjlighet att lära sig att sätta ord på upplevda känslor som lärt sig att identifiera olika konflikthanteringsstilar. Trygghetsvandring för att markera och arbeta med otrygga platser har genomförts med representanter från varje klass och årskurs. På F-3 har

			<p>detta lett till att rastaktiviteterna flyttas till den plats där man upplevde var utan tillsyn samt på 4-6 har man ändrats på rastvakternas rotation så att en persona varit vid kullen som eleverna markerat som otrygg plats.</p> <p>I grupper där flera konflikter varit återkommande har kurator och beteendevetaren via elevhälsan varit med mentor och planerat och genomfört ytterligare veckor med riktat likabehandlingsarbete.</p>
--	--	--	---

5 Beskrivning av kränkingsärendena

Antalet kränkingsärenden på hela skolan ökat markant under föregående år, 229 gentemot tidigare års 136, den procentuella ökningen är ej lika hög då elevantalet ökande med 35 elever under läsåret. Vasaskolan har en personalgrupp som generellt är noga med sin anmälningsplikt och på läsårets första APT får all personal en genomgång av rutinerna kring anmälning av kränkande behandling. Vid genomgången inför kommande läsår behöver det dock fritidshemmets rutiner kring anmälningar ses över utifrån att anmälningarna från den verksamheten är låg. De verbala och fysiska kränkningarna står för merparten av ärendena och följs sedan av de psykosociala. 26% av ärendena har förekommit i åk 6 och 22% i åk 2. 112 av kränkningarna har hänt på skolgården, 33st i klassrum och 26 i matsalen. Korridor har tidigare haft en stor andel kränkningar, men har 24/25 inte varit anmärkningsvärda, däremot så har digital kränkning ökat, och är nu 8% av ärendena. Även under läsåret 2024/2025 är andelen pojkar som utsätts, 57% och utsätts ,60% för kränkningar högre än andelen flickor.

Avslutade ärenden

Ej kränkning

Antal avslutade ärenden: 229

● 2.18% - 5 st - Ej kränkning
● 97.82% - 224 st - Kränkning

Hur och var

Siffrorna avser pågående och avslutade ärenden. Här räknas enbart ärenden som är bedömda som kränkningar er skollagen.

Kategorier		Skolor	
Verbal	28.21%	77	Vasaskolan 100%
Fysisk	53.48%	146	
Psykosocial	5.13%	14	
Diskriminering	1.47%	4	
Text/bild	6.23%	17	
Trakasserier	4.4%	12	
Sexuella trakasserier	0.73%	2	
Ej angivet	0.37%	1	

6 Analys

Under läsåret 2024/2025 kan vi se en fortsatt trend där de flesta kränkningsärenden sker på skolgården. Det har under läsåret pågått en del byggnadsarbete på skolgården F-3 och en del ytor har varit avstängda för eleverna att vistas på. Vilket har inneburit att fyra årskurser har fått samsas om en fotbollsplan, ett bollplank och ett litet antal gungor en viss tid. Det som är nytt för i år som vi kan se lockar många elever är att vi har en gagaboll rink. När lekparken äntligen blev klar kan vi även se där att många elever vistas i den. Positivt är att vi fortsatt haft en rastvaktspedagog som ansvarar för boden där eleverna har möjlighet att låna leksaker, samt håller i rastaktiviteter för eleverna under både förmiddagsrasterna och lunchrasterna. Skolgården på 4–6 är bättre utrustad och det finns fler ytor och aktiviteter för eleverna att sysselsätta sig med. Många elever spelar fotboll och king. Det som vi upptäckt är problematiskt är att kingrutorna är målade bredvid varandra vilket har resulterat i att en del bollar åker över på andras kingrutor och/eller träffar andra elever. Vilket då har lett till en del konflikter på skolgården på mellanstadiet. I slutet av läsåret målade vi en till kingruta på ett annat ställe för att förhindra kränkningar.

Det som var nytt för i år var att efter skolgården var det matsalen som var det stället där flest antal kränkningar har ägt rum. Matsalen är en plats där många elever vistas samtidigt på en trång yta. Viktigt att tänka på för att förebygga kränkningar är rutiner kring matsalen, placering av elever, vuxen närvaro samt tydliga rutiner till och från matsalen. Vi kan även se att det sker fler digitala kränkningar som sker på fritiden men som påverkar elevernas skolsituation. Skolkurator informerade på föräldramöte för mellanstadiet om nätet och hur vårdnadshavare kan hjälpa sitt barn kring sociala medier. Beteendevetare och skolkurator har pratat i årskurs 4-5 om nätet för eleverna för att förhindra kränkningar. Det har även varit en del möten under läsåret med vårdnadshavare och elever där skolan informerat om hur kränkningar på sociala medier påverkar eleverna och att det behövs ett nära samarbete kring dessa frågor. Utifrån möten har vi noterat att flertalet vårdnadshavare inte vet vad deras barn gör på nätet. Det är därför viktigt att vi

fortsätter informera vårdnadshavarna och arbeta med eleverna om hur människor kan reagera och känna inför det som skrivs på sociala medier.

Årskurs 4 har arbetat med programmet Bråka smartare, vilket ger eleverna strategier för konfliktlösning. Årskurs 5 har använt sig av materialet "Berätta för mig" och sett filmer, vilket verkar ha gett positiva effekter. Resultatet av insatserna varierar mellan årskurserna. Årskurs 5 upplever en tydlig förbättring – lugnare miljö och färre konflikter. Årskurs 4 ser fortfarande konflikter i vissa klasser, vilket tyder på att insatserna där ännu inte fått fullt genomslag. Årskurs 6 uttrycker i efterhand att de önskat fler förebyggande insatser tidigare under året, vilket tyder på att det reaktiva arbetssättet inte varit tillräckligt. Det är tydligt att tidiga och strukturerade insatser på gruppnivå verkar ge störst effekt. En återkommande utmaning är att vuxna inte alltid följer skolans gemensamma rutiner, vilket skapar inkonsekvens. Det gäller både i bemötande av elever och i rasteregler. Detta påverkar tryggheten negativt, särskilt i de högre årskurserna, där eleverna själva upplever att vissa vuxna engagerar sig mer än andra. Skolans arbete har gett positiva resultat, särskilt i de årskurser där man arbetat förebyggande och strukturerat på gruppnivå. Det är tydligt att vuxennärvaro, tydliga rasterutrymmen och gemensamt hållna regler ger effekt. Ett fortsatt fokus på samsyn, likvärdighet och relationsskapande arbete är avgörande för att öka tryggheten och minska kränkningar långsiktigt.

Under läsåret har lågstadiet arbetat aktivt med flera strukturerade och förebyggande insatser för att minska konflikter mellan elever. Årskurs 1–3 har använt materialet Bråka smartare och regelbundet diskuterat beteenden, konfliktsituationer och skolans regler i klassrummen. F-klasserna har arbetat med programserien Djuren på Djuris samt genomfört samarbetsövningar och gruppstärkande aktiviteter från boken Bygg din grupp trygg. I årskurs 2 har killgrupper med beteendevetare och skolkurator gett utrymme för riktade samtal kring socialt samspel och känsloreglering. Flest kränkningsärenden på lågstadiet skedde i årskurs 2 och således blev elevhälsan inkopplad. Årskurs 1 har punktmarkerat enskilda elever under raster för att ge direkt stöd i samspelet. Skolan har erbjudit strukturerade rastaktiviteter och tillgång till lekredskap varje dag, vilket skapat mer organiserad och positiv rastmiljö. En nyrenoverad skolgård med fler lektytor och aktiviteter har också förbättrat förutsättningarna för lek och samspel. Skolans mål att minska konflikter på lågstadiet har uppnåtts i stor utsträckning. Ett medvetet, strukturerat och varierat arbete med både värdegrund, relationsbygge och rastmiljö har gett resultat. Genom att arbeta både förebyggande i klasserna och stödjande på rasterna har eleverna fått bättre förutsättningar att fungera i grupp och lösa konflikter på ett mer konstruktivt sätt.

För att uppnå målet om ökad trygghet och stärkt gemenskap har skolan genomfört tvärgruppsaktiviteter mellan årskurser. De äldre eleverna har bland annat läst för de yngre, och gemensamma pysselaktiviteter har genomförts inför vårfesten. Syftet har varit att skapa nya relationer mellan årskurserna och stärka känslan av samhörighet i hela skolan. Resultat och upplevelsen är att insatserna har haft en tydlig positiv effekt på tryggheten. Eleverna leker mer över klass- och årskursgränser. Det sociala klimatet har breddats – elever vänder sig till fler vuxna än tidigare, vilket visar ökad tillit. Det finns en ökad öppenhet i grupperna och ett mer inkluderande samspel mellan barnen. Det är tydligt att tvärgruppsaktiviteter bidragit till att eleverna både lärt känna fler och blivit tryggare i skolmiljön. En reflektion från personalen är att det hade varit önskvärt med fler tillfällen för tvärgruppsarbete, då effekterna varit positiva. Begränsningar i tid och schema har troligtvis gjort att potentialen inte fullt ut kunnat tas tillvara.

Inför läsåret 2025/2026 föreslås: Fler åldersöverskridande aktiviteter. En utvärdering och eventuell omarbetning av tävlingsmoment. Att ta tillvara på elevernas idéer, såsom fler temadagar.

7 Nya Åtgärder

Mål och aktiviteter 2025/2026

	Mål	Aktivitet	Ansvar
Aktivt främjande värdegrundsarbete	Minska antalet kränkningar	Bråka smartare minst 5 veckor i alla klasser och 10 veckor i åk 4 samt 1. 10 första skoldagarna består av övervägande del med gruppstärkande aktiviteter i varje grupp. Ritprat erbjuds vid konflikter samt likabehandlingsarbete.	All personal
Fasta teman		Stopp min kropp vecka. Information om unga på nätet för föräldrar samt elever åk 4.	Elevhälsa
Differentierad lärande	Ökad måluppfyllelse då alla arbetar utifrån sina förutsättningar	Arbete med anpassningar i klassrummen och på fritidshemmet. Olika lärostilar erbjuds utifrån gruppens/individens behov.	Alla lärare

Bilagor

Bilaga 1 – Ordningsreglerna

Läsåret 2025/2026

ORDNINGSGREGLER VASASKOLAN 5-6

JAG ÄR EN BRA KOMPIS SOM VARKEN KRÄNKER, SLÅSS ELLER MOBBAR NÅGON	
Kränkning är när jag säger eller gör något som gör att någon mår dåligt. Inga typer av våld accepteras, inte heller det som kan uppfattas som våld, exempelvis skojbråk. Mobbing är medvetna och upprepade negativa handlingar.	Om jag gjort detta blir det dokumenterat, vårdnadshavare kontaktas och rektor informeras.
JAG ANVÄNDER ETT VÅRDAT OCH TREVLIKT SPRÅK	
Vi undviker svordomar och språkbruk som kan uppfattas som kränkande, exempelvis fula tecken eller ord.	Gör jag detta vid upprepade tillfällen kontaktas vårdnadshavare.
JAG ÄR RÄDD OM MINA, ANDRAS OCH SKOLANS SAKER	
Jag frågar alltid innan jag rör andras saker Ingen skadegörelse accepteras.	Saker som jag förstört kan jag bli skyldig att ersätta upp till en viss summa och vårdnadshavare kontaktas.
JAG ÄR UTE PÅ SAMTLIGA RASTER OCH FÅR BARA VARA PÅ SKOLGÅRDSOMRÅDET	
Att vara utanför skolans område innebär att jag utsätter mig för fara.	Vid överträdelse kontaktas vårdnadshavare.
JAG LÄMNRAR MIN MOBIL TILL ANSVARIG VUXEN NÄR SKOLDAGEN BÖRJAR OCH FÅR TILLBAKA DEN NÄR JAG GÅR HEM	

Jag gör detta för att kunna fokusera på skolarbetet och bibehålla min och mina klasskompisars studiero under skoldagen.	Vid överträdelse kontaktas vårdnadshavare.
---	--

Läsåret 2025/2026

ORDNINGSGREGLER VASASKOLAN F-4

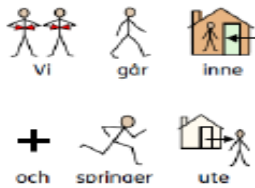
VI GER VARANDRA STUDIERO

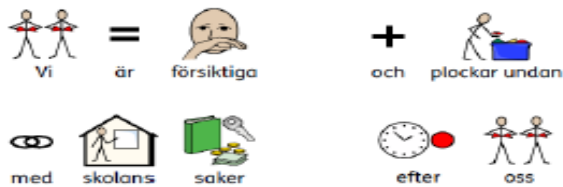
VI LÖSER VÅRA KONFLIKTER GENOM ATT PRATA MED VARANDRA OCH LYSSNA PÅ VARANDRA

VI GÅR INNE OCH SPRINGER UTE

VI ÄR FÖRSIKTIGA MED SKOLANS SAKER OCH PLOCKAR UN DAN EFTER OSS

VI SÄGER SNÄLLA SAKER TILL VARANDRA OCH BJUDER IN VARANDRA I L EK

Bilaga 2 – Konsekvenstrappan

SOU:s version, Lagparagraferna hänvisar till Skollagen (2010:800)

